

ОРГАН ЦК І МІНСКАГА АБКМА КП(б)Б

1942 r.

СОВЕТ НАРОДНЫХ КАМИСАРАУ БССР
ПРЭЗІДЫУМ ВЯРХОУНАГА СОВЕТА БССР
ЦЭНТРАЛЬНЫ КАМІТЭТ КП(б) БЕЛАРУСІ.

A black and white portrait of a man with a mustache, wearing a suit and tie. He is looking slightly to the left. The image is framed by a thick black border.

★ ★ ★

За няволю, за кайдань
Рэжце гітлерцаў паган
Каб не ўскрэслі век

1. Прыняць пахаванне на-
роднага паэта БССР Янкі
Купалы за кошт дзяржавы.
2. Устанавіць сям'і нябож-

Купалы — Луцэвіч 500
лёў у месяц, жонцы паэ-
та Луцэвіч В. Ф. 500 рублёў
у месяц.

ВЯЛІКІ ПАЭТ, ВЫДАТНЫ ВУЧОНЫ

Акадэмія Навук Беларускай ССР страціла свайго старэйшага акадэміка, члена Прэзідыума Акадэміі, вялікага песняра беларускага народа, выдатнага беларускага асветніка Янку Купалу.

З імем Янкі Купалы, як народнага паэта Беларусі і вучонага, звязана цэлая эпоха па стварэнню вытокамастацкай і глыбока патрыятычнай беларускай літаратуры.

Жыватворчаю крыніцаю паэзіі Янкі Купалы былі праца і мудрасць беларускага народа; сам-жа паэт, верны сын свайго народа, увесць свой талент на працягу ўсяго сумленнага жыцця аддаваў свайму народу, сваёй радзіме.

Сваёй творчасцю Янка Купала мову беларускага народа зрабіў вядомай усяму свету.

За гэта любіў і шанавалі Янку Купалу ўвесь беларускі народ, усе беларускія вучоныя, уся савецкая інтэлігенцыя.

Імя Янкі Купалы—вялікага песняра беларускага на-

рода і выдатнага асветніка Беларусі—зараз, у часы Айчынай вайны, уздымае сыноў і дачок беларускага народа на свяшчэнную барацьбу супроць крывавых прыгнятальнікаў беларускага народа—нямецка-фашысцкіх акупантаў.

Ніколі не забудзе беларускі народ велізарнай і плённай працы свайго народнага паэта і вучонага—Янкі Купалы.

Недалёк ужо той дзень, калі на вызваленай ад нямецка-фашысцкіх акупантаў беларускай зямлі народ беларускі паставіць велічны помнік свайму вялікаму песняру, помнік, дастойны яго светлага вобраза.

Якуб Колас, Кісялёў К. В., Горэў К. В., Леонаў В. А., Лубяка В. Н., Жэбрак Л. Р., Кедраў-Зіхман О. К., Вейс Ю. А., Пракапчук А. Я., Немчынаў В. С., Ліпатаў С. М., Перцаў В. Н., Пічэта В. І., Панкратава А. М., Вышэслескі С. Н., Барысенка В. В., Шэмпель В. І., Чыжэўскі М. Г., Ерафееў В. В., Ракоўскі В. Е., Голуб Д. М., Папоў В. В., Клімаў Б. К., Найдзенаў Н. В., Лапо А. І., Гарачкін В.

Праўленне Саюза савецкіх пісьменнікаў СССР і Праўленне Саюза савецкіх пісьменнікаў БССР з глыбокім жалем паведамляюць аб смерці народнага паэта Беларусі, акадэміка, члена Прэзідыума Праўлення Саюза пісьменнікаў СССР і Праўлення Саюза савецкіх пісьменнікаў БССР, лаўрэата Сталінскай прэміі

ЯНКІ КУПАЛЫ (Івана Дамінікавіча Луцэвіча).

Праўленне Саюза савецкіх пісьменнікаў СССР.
Праўленне Саюза савецкіх пісьменнікаў БССР.

ВЕСТКІ З ПАРТЫЗАНСКИХ АТРАДАЎ

БЕЛАРУСКІЯ ПАТРЫЁТЫ НЕ ДАЮЦЬ СПАКОЮ ЧУЖЫНЦАМ

Беларускія партызаны паспяхова знішчаюць нямецка-фашысцкіх захопнікаў. Атрад, пад камандаваннем тав. Р., за дванаццаць дзён баявых дзеянняў знішчыў 450 акупантаў.

Партызаны, пад каманда-

ваннем тав. Л., падпалілі торф, складзены ў штабелях. Агнём знішчана 50.000 тон торфу і 3 аўтамашыны.

Атрад, дзе камандзірам тав. М., на працягу шасці дзён знішчыў 50 нямецкіх салдат і афіцэраў, наладзіў

крушэнне двух паяздоў з войскамі праціўніка.

Партызаны з атрада тав. Д. за дзесяць дзён знішчылі 214 гітлераўцаў і ў некалькіх месцах узарвалі палатночыгункі.

ТРЫ НОВЫЯ АТРАДЫ

Нядаўна на тэрыторыі Н-скага раёна Беларусі арганізаваліся тры новыя партызанскія атрады: «Смерць фашызму», «Смелы», «Быстры».

Партызаны трымаюць пад сваім кантролем усю мясцовасць. Ва ўсіх вёсках разгромлены фашысцкія ўправы, прагнаны паліцэйскія і старасты.

Засеўшы ў раённым цэнтры фашысты баяцца паказацца ў вёсцы. Нямецкія ўлады бяссільны зламаць волю народа, які паўстаў на вялікую барацьбу за права жыць і працаваць у вольнай краіне Саветаў.

Н-скі раён Беларусі. (Наш кар.).

СИЛА НАРОДНОЙ НЯНАВИСЦІ

У горадзе Сядлец размешчаны лагеры ваеннапалонных. Ваеннапалонны аднаго лагера ў колькасці 8—9 тысяч чалавек абарвалі дротавую загароду, перабілі ахову, разграмілі склады з харчаваннем і ўзбраеннем і магутнай лавінай прайшлі тэрыторыю Брэсцкай абласці ў напрамку да Пінскіх балятоў.

На сваім шляху яны знішчылі сельскія нямецкія ўправы, паліцыю і невялікія нямецкія гарнізоны.

Ёсць весткі, што зараз гэтыя ваеннапалонныя, разбіўшыся на некалькі груп, вядуць партызанскую барацьбу і знішчаюць нямецкіх акупантаў у розных раёнах.

І. Шадэнка.

АДПЛАТА ГРАБЕЖНИКАМ

У вёску Н. на Полаччыне на грузавіку прыехала банда грабежнікаў. Рассыпаўшыся па калгасных дварах і хатах, акупанты пачалі лавіць апошніх курэй, парасят; хапаць, што трапіць пад руку, і ўсё грузіць на машыну.

У гэты-ж час мужчыны і жанчыны гэтай вёскі, узбройшыся, хто чым мог,—тапарамі, віламі, стрэльбамі,—вышлі за вёску і ў кустах арганізавалі засаду.

Немцы ехалі з награвленым дабром і гналі перад сабой 5 калгасных кароў. Як толькі акупанты наблізіліся да кустоў, узброеныя калгаснікі рынуліся на грабежнікаў і ўсіх іх перабілі. Усё награвленае дабро вернута калгаснікам.

А. Бялевіч.

Пахаванне Янкі Купалы

У галавах Янкі Купалы ўзвышаецца надпіс: «Мне сняцца сны аб Беларусі».

Гэтыя словы вялікі паэт напісаў у маладыя годы сваёй творчасці. І цяпер, у поўны смутку і жалбы дзень пахавання слаўнага сына беларускага народа, і ў дзень, калі па роднай зямлі топчуцца ворагі народа, гэтыя словы гучаць, як агністы заклік да бязлітаснага ўсенароднага змагання з подлым чужаземцам, які прышоў няволіць Беларусь.

Вялікі Янка Купала спіць вечным сном.

Паэт беларускага народа ляжыць у кветках—у канферэнц-зале Саюза савецкіх пісьменнікаў СССР. Навокал яго шматлікія вянкi ад Саўнаркома БССР, ЦК КП(б) Беларусі, Акадэміі навук БССР, вянкi, якія прынеслі яму, у хвіліну развітання, яго сябры, яго паклоннікі, тварцы літаратурнага Саюза.

Каля Янкі Купалы цесна стаяць, ахопленыя тугою і болем душы, члены ўрада Савецкай Беларусі, члены Цэнтральнага Камітэта Комуністычнай Партыі (большэвікоў) Беларусі, беларускія пісьменнікі, рускія, латышскія, эстонскія, літоўскія, татарскія, украінскія, югаслаўскія пісьменнікі, прадстаўнікі навукі, прадстаўнікі грамадскасці Масквы.

У ганаровую варту ля Янкі Купалы першымі становяцца беларускія пісьменнікі Міхась Лынькоў, Кандрат Крапіва, Пятро Глебкі, Пятрусь Броўка. Іх вайсковы адзенне напамінае ўсім, у які суровы і цяжкі для радзімы час памёр Янка Купала. У ганаровую варту становяцца сакратары ЦК КП(б)Б тт. Панамарэнка, Малін, Калінін, Аўхімовіч, Гарбуноў, Прохараў, Ганенка, члены

ўрада БССР, старшыня Саўнаркома Латвіі т. Лаціс, пісьменнікі Кузьма Чорны, Максім Танк, В. Стаўскі, Новікаў-Прыбой, В. Шышкоў.

У тры гадзіны дня грамадзянскую паніхіду адкрывае сакратар ЦК КП(б) Беларусі тав. Гарбуноў. Ён гаворыць аб вялікасці Янкі Купалы, аб інтэрнацыянальным значэнні яго творчасці, аб тым, што Янка Купала, верны сын народа, для беларускай літаратуры, для Беларусі ёсць тым, кім для рускай літаратуры ёсць Пушкін, для украінскай літаратуры—Шаўчэнка. Тав. Гарбуноў гаворыць аб тым, што Янка Купала, як вялікі паэт і грамадзянін, да апошняга дня свайго жыцця вёў нястомнае змаганне з фашызмам, заклікаў народ быць цвёрдым у барацьбе.

Ад імя беларускіх пісьменнікаў Кандрат Крапіва гаварыць аб вялікай любові лепшага чалавека беларускай зямлі Янкі Купалы да беларускага народа, аб вялікім слаўным жыцці Янкі Купалы, якое ўсё было служэннем народу. Імя Янкі Купалы, яго светлае жыццё заўсёды будзе вучыць беларускіх пісьменнікаў любіць свой народ і служыць яму.

Народная артыстка СССР Л.Александровская палажыла на ногі Янку Купале палювыя кветкі, такія самыя, якія цвітуць на беларускім полі, на беларускай зямлі, з якой так зліта была душа вялікага паэта. Александровская гаварыла аб цудоўных песнях, створаных Янкам Купалам.

Ад імя украінскіх пісьменнікаў Пятро Панч гаварыць аб любові украінскага народа да вялікага беларускага паэта. Ён гаварыць аб цяжкім горы, якое перажываюць цяпер Беларусь і Украіна пад прыгнётам бесчалавечнага нямецкага захопніка, і аб тым, што ў дзень блізкага вызвалення нашай радзімы паэзія Янкі Купалы гучыць, як гімн нашай перамогі. Цяпер-жа яго паэзія гучыць магутным заклікам да вялікага ўсенароднага змагання.

Рускі пісьменнік Новікаў-Прыбой гаварыць аб вялікім значэнні Янкі Купалы для ўсіх брацкіх народаў, аб глыбіні народнай душы, якая гаварыла праз паэзію Янкі Купалы.

Ад імя літаратурна-Прыбалтыйскіх рэспублік выступаў літоўскі пісьменнік Петрас Цвірка. Ён гаварыць аб вялікім інтэрнацыянальным значэнні творчасці Янкі Купалы, аб тым, што яго творчасць ведаюць і любяць народы Прыбалтыкі. Разам з беларускім народам народы Прыбалтыкі змагаюцца цяпер з наглымі нямецкімі захопнікамі і для ўсіх іх паэзія Янкі Купалы гучыць вогненным заклікам да канчатковай перамогі.

— Слава табе, Янка Купала! Ты вялікі паэт славянскіх народаў! Тваё імя кліча народы да знішчэння ўсіх ворагаў свабодалюбівага славянства!—гаворыць юга-

слаўскі паэт Радуга Ст.

— Янка Купала быў хоўнай апорай беларускага народа, — гаворыць пісьменнік Трэнёў.

— Мы залічым смерць, Янка Купала, нашаму ворагу, які топчыць беларускай зямлі. Так, як залічым ворагу славянскіх дзяцей, якія дзяць па выпаленым вайны беларускіх дзяцей. Беларускі народ жыў доўнай душой Янкі Купалы,—гаворыць яўрэйскі перэц Маркіш. —Знавая беларуская зямля не баве будзе ачышчана ад рага, і мы поўны смутку, што ў гэты ясны момант не будзе Янкі Купала Але Купала бяссмертны стагоддзях.

З натхнёнай прамовай ступіла руская пісьменніца Анна Караваева.

Ад беларускіх вучоных выступіў акадэмік В. Луцэвіч, ад татарскіх пісьменнікаў—паэт А. Ерыкеў. Імя ўрада Беларусі выступіў намеснік Старшыні Саўнаркома БССР тав. Крупец. Ён гаварыць аб вялікім горькім перажыванні беларускага народа ў дзень смерці Янкі Купалы. Ён гаварыць аб вялікай жалобе народа ў дзень смерці свайго вялікага паэта. І боль народнай душы большая, што на родную зямлю прышоў цяжкі падлы прыгнятальнік. Паэзія Янкі Купалы—светлае імя—заклік да ганяння з ворагам.

Сакратары Цэнтральнага Камітэта комуністычнай партыі (большэвікоў) Беларусі тт. Панамарэнка, Калінін, Малін, Аўхімовіч, намеснік Старшыні Саўнаркома БССР тав. Крупец, К. Крапіва паднімаюць труну з цела Янкі Купалы—і выносяць з зала. Вялікі натоўп ідзе труной, з вянкамі і кветкамі. За труною, блізка да цела свайго бацькі, ідуць беларускія пісьменнікі, з сядомасцю таго, што з гэтага дня калі ўжо няма ў жывых магутнага асілка беларускай літаратуры, на іх ускладаюцца большыя адказнасці за беларускую літаратуру, за яе далейшае развіццё і за яе далейшыя магутныя росквіт.

Жалобная працэсія навіроўваецца да маскоўскага крэматорыя.

Крэмацыя адбылася ў гадзін вечара.

Блізка было да канца гэтага дня—1-га ліпеня. Свяціла сонца. У гэтыя хвіліны на фронтах вялікай Айчынай вайны слаўныя сыны народаў Савецкага Саюза вялі гераічныя баі з ворагам. Новай славай укрываюцца сцягі Чырвонай Арміі. пасля вайны і нашай перамогі, калі ўрна з прахам Янкі Купалы будзе прывезена родную Беларусь, дзень смерці Янкі Купалы будзе днём народнай жалобы. У на з яго прахам будзе шытацца, як святыня. І імя Янкі Купалы будзе гордасцю і славай беларускага народа.